

Minifakta om djurungar i öknen

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Boken handlar om djurungar i öknen. Du får lära dig mer om några av djuren som lever i öknen och hur de klarar av de varma dagarna och de kalla nätterna.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter samt för att anpassa läsningen efter textens form och innehåll. (SV åk 1–3)
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV åk 1–3)
- Språkets struktur med stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken, samt stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter. (SV åk 1–3)
- Framställning av berättande bilder, till exempel sagobilder. (BL åk 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Kommunicera med bilder för att uttrycka budskap.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå ord och elevnära texter. (SV åk 1–3)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel ramsor och sånger. (SV åk 1–3)
- Framställning av berättande bilder, till exempel sagobilder. (BL åk 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läsa, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.
- Skapa bilder med olika verktyg, tekniker och material.

AKTIVITETER NÄR NI LÄSER BOKEN

- Låt eleverna göra kikare av pappersrullar och ge er ut på safari, antingen inomhus eller utomhus. Du har tidigare placerat ut olika afrikanska leksaksdjur på lite halvt gömda platser.
- Gör en playdoh-deg och lägg samtidigt fram stenar, gröna blad, pinnar och djur. Låt barnen skapa ett öken- eller djungellandskap med hjälp av dessa och sedan leka fritt med det.
- Pussel online. På nätet kan du skapa dina egna pussel. Låt eleverna lägga ett ökenpussel på de här sajterna:

<https://puzzlefactory.pl/sv/puzzle/play/for-barn/251206-%C3%B6ken>

<https://puzzlefactory.pl/sv/puzzle/play/djur/227575-3-kameler>

MINA ORD/DINA ORD

Eleverna ska fundera kring olika djur som lever i öknen. I boken får vi lära oss om några djur som lever i öknen. Vad finns det för andra djur som lever där?

Övningen Mina ord/Dina ord innebär att var och en i klassen skriver upp ord de kommer att tänka på kring vilka djur som lever i öknen. De skriver på ett papper i kolumnen Mina ord. Eleverna går sedan runt och frågar kamraterna vilka ord de har. När de hör ett ord som de inte har på sin lista, ber de om att få det ordet och skriver upp det i kolumnen Dina ord. (Det är bra om eleverna har hårda skrivunderlägg eftersom de står upp när de skriver.)

Därefter blir det ombytta roller. Den som just har fått ett ord läser upp sina ord tills den andra hör ett ord som hen inte har. Eleverna frågar om de får låna kamraternas ord och skriver dem i kolumnen *Dina ord*.

Avsluta med att gå igenom i klassen vilka ord eleverna har på sina papper.

Mina ord	Dina ord

SPRINGDIKTAMEN

Här är ett utdrag ur boken *Minifakta om djurungar i öknen*. Skriv ut texten och sätt upp den på en dörr eller vägg utanför klassrummet. Dela sedan in eleverna i par eller smågrupper, beroende på hur många ni är.

Elevernas uppgift är att på begränsad tid försöka skriva ner texten precis som den är. Endast en gruppmedlem i taget får springa ut. Eleverna ska läsa och memorera någon rad och sedan springa in och återge den för eleven/eleverna i sin grupp. När tiden är ute går ni igenom allas texter och ser vilken grupp som har flest korrekta meningar. Det är meningsbyggnaden som är viktig här, inte stavningen. Övningen tränar läsning, minnet, samarbete och fokusering.

Varmt och kallt i öknen

I öknen regnar det nästan aldrig.
På dagen kan det bli 50 grader
varmt och på natten kan det
bli minusgrader.

Djuren i öknen tål både värme
och kyla. De klarar sig på
våldigt lite vatten.

FORSKA OM ÖKNAR

Eleverna ska hitta mer information om öknar. Dela in dem i expertgrupper. Det ska vara en expert på varje område kring öknen. Varje elev får pappret på nästa sida, där du har markerat en ruta. Eleverna i expertgruppen ska ta reda på fakta om "sin" ruta.

Sedan ska eleverna byta till hemgrupper med en elev från varje expertgrupp. Alla i den nya gruppen har nu en egen ruta som de är experter på. I hemgruppen delar eleverna med sig av informationen de har så att alla lär sig något nytt.

Rutan "Annat intressant" kan användas av alla grupper. Här kan eleverna skriva andra intressanta saker de stöter på när de läser om öknar. Genom att arbeta på det här sättet blir eleverna inte bara experter på "sina fakta", de får också lyssna på experter som berättar om andra fakta, och får en chans att diskutera den nyvunna kunskapen med sina kompisar i hemgruppen.

Djur som lever i öknar

Växter i öknen

Vädret i öknen

Öknar i världen

Öknar

Annat intressant

FACIT LÄSFÖRSTÅELSE

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vad behöver djuren i öknen tåla för att överleva?
Djuren i öknen behöver tåla både värme och kyla för att överleva.
2. Vilka sorters öknar finns det?
Det finns öknar med sand, grus, sten och klippor.
3. Vilket djur gillar melon?
Oryxen gillar melon.
4. Hur lång tid tar det innan ett strutsägg kläcks?
Det tar 6 veckor innan ett strutsägg kläcks.
5. Var lever surikaten?
Surikaten lever i små hålor som de gräver i sanden i öknen.
6. Hur skyddar sig ökenräven mot kyla?
Ökenräven har sin svans som täcke när det blir kallt.
7. Vilken plats är störst, Sverige eller Sahara?
Sahara är 20 gånger större än Sverige.
8. Var i öknen kan man hitta vatten?
Man kan hitta vatten i en oas.
9. Hur varmt kan det bli i öknen på dagen?
Det kan bli 50 grader varmt på dagen.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

10. Varför kan en kamel klara sig länge utan mat och vatten?
En kamel kan klara sig länge utan mat och vatten för den kan leva av fett från sina pucklar.
11. Vilken unge verkar klara sig själv snabbast efter att den har fötts?
Oryxen verkar vara den unge som klarar sig själv snabbast efter att den har fötts.
12. Vad kan man använda för ord istället för vegetarian?
Man kan säga växtätare istället för vegetarian.
13. Vilka av djuren i boken är vegetarianer?
Kamelen och oryxen är vegetarianer.
14. För vilka av djurungarna får vi information om hur de skyddar sig mot sanden?
Vi får information om hur kamelen, strutsen och ökenräven kan skydda sig mot sanden.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

15. Skriv tre meningar om något i boken som du tyckte var extra spännande eller intressant.
Eget svar.
16. Varför tror du att strutsen inte kan flyga?
Eget svar.
17. Vilket djur i Sverige tror du hade klarat sig bäst i en öken? Motivera ditt svar.
Eget svar.
18. I boken kan vi läsa om kamelen. Det finns ett djur som till utseendet liknar en kamel, detta djur heter *dromedar*. Hitta en bild på en dromedar på nätet och jämför den med en kamel. Vad ser du för likheter och skillnader?
Eget svar.

Sant eller falskt om djurungar i öknen

	Sant	Falskt
1. Ordet <i>unge</i> betyder ungefär samma sak som <i>barn</i> .	☒	☐
2. Kamelen gräver gropar i sanden där den bor.	☐	☒
3. Skorpionen äter surikater.	☐	☒
4. Det kan bli minusgrader i öknen.	☒	☐
5. <i>Växtätare</i> är samma sak som <i>vegetarian</i> .	☒	☐
6. En kamel älskar melon.	☐	☒
7. Oryxen är blind när den föds.	☐	☒
8. En oas är ett ställe i öknen där växter inte trivs.	☒	☐
9. Sahara finns i Afrika.	☒	☐
10. Ett kamelföl får fett i puckerlarna av att dricka mjölk från sin mamma.	☒	☐

VILKET ÄR DJURET?

Sätt en ring runt bilden där du ser ett föl.

Sätt ett kryss på bilden med ett djur som har päls under tassarna.

Rita ett hjärta på djuret du tycker är sötast.

Eget svar.

Rita en sol på bilden med ett djur som har öron till hjälp för att kyla ner sig.

Rita en triangel på bilden på djuret som har ögonfransar som hjälp mot sanden.

